

Conclusies van de Raad over de noodzaak cultureel erfgoed op alle beleidsgebieden van de EU op de voorgrond te plaatsen

(2018/C 196/05)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

HERINNEREND AAN HET VOLGENDE:

1. De leiders van EU-lidstaten en EU-instellingen hebben in de verklaring van Rome van 25 maart 2017 een perspectief geschetst van een „Unie waar de burgers nieuwe mogelijkheden voor culturele en sociale ontwikkeling worden geboden” en „een Unie die ons culturele erfgoed bewaart en culturele diversiteit bevordert” ⁽¹⁾.
2. De Europese Raad heeft in zijn conclusies van 14 december 2017 ⁽²⁾ de lidstaten, de Raad en de Commissie verzocht, overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden, verder te werken met het oog op het benutten van het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed 2018 ⁽³⁾ om het bewustzijn over het sociale en economische belang van cultuur en cultureel erfgoed te vergroten.

INDACHTIG HET VOLGENDE:

3. In deze tijd staat cultuur nadrukkelijk op de politieke agenda van de EU, hetgeen werd bevestigd tijdens de besprekingen van de leiders in Göteborg in november 2017, waar zij het belang van cultuur erkenden voor de opbouw van inclusieve en samenhangende samenlevingen en voor het behoud van het concurrentievermogen van Europa ⁽⁴⁾.
4. Deze ontwikkeling bevestigt de waarde van goede samenwerking op EU-niveau op het gebied van cultureel erfgoed, en onderstreept het belang van het integreren van cultureel erfgoed in andere sectorale beleidsgebieden en maatregelen om de sociale en economische voordelen ervan te maximaliseren.
5. De recente sociale en economische uitdagingen waarmee de Europese Unie wordt geconfronteerd, vragen om actie ter versterking van de banden tussen en binnen onze samenlevingen. Cultureel erfgoed, als bron van kennis en wederzijds begrip, kan een van de drijvende krachten achter dit proces worden door het gevoel deel uit te maken van de gemeenschappelijke Europese ruimte te bevorderen. Een dergelijke actie kan voorts een basis worden voor het behoud van de Europese solidariteit en de instandhouding van de integriteit van de Europese Unie, terwijl tegelijkertijd culturele diversiteit wordt bevorderd en beschermd.
6. Cultureel erfgoed in al zijn diversiteit en vormen — materieel en immaterieel, roerend en onroerend, digitaal en gedigitaliseerd ⁽⁵⁾ — is een waarde op zich, een erfenis uit ons verleden en een strategische hulpbron voor de duurzame toekomst van Europa, die helpt een antwoord te vinden op de sociale, economische en milieu-uitdagingen op verschillende niveaus — van lokaal, nationaal en regionaal tot Europees en zelfs wereldniveau.
7. Het cultureel erfgoed van Europa is dynamisch van aard en wordt verder verrijkt door de verkenning van het gedeelde verleden van Europese volkeren en naties, en door voortdurend evoluerende initiatieven en programma's. Cultureel erfgoed is derhalve ook een bron van inspiratie voor hedendaagse kunsten en creativiteit die op hun beurt het cultureel erfgoed van morgen kunnen worden.

VERZOEKT DE LIDSTATEN EN DE COMMISSIE IN HET KADER VAN HUN RESPECTIEVE BEVOEGDHEDEN EN ONDER NALEVING VAN HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL:

8. Cultureel erfgoed op relevante beleidsgebieden van de EU op de voorgrond te plaatsen en de belanghebbenden bewuster te maken van de wederzijdse voordelen van de integratie ervan in andere sectorale beleidsgebieden, en van de financieringsmogelijkheden voor cultureel erfgoed ⁽⁶⁾, onder meer door de belanghebbenden tijdig te informeren over de EU-middelen die voor het cultureel erfgoed beschikbaar zijn.

⁽¹⁾ <http://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2017/03/25-rome-declaration/pdf>

⁽²⁾ EUCO 19/1/17 REV 1.

⁽³⁾ Besluit (EU) 2017/864 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 over het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed (2018) (PB L 131 van 20.5.2017, blz. 1).

⁽⁴⁾ EUCO 19/1/17 REV 1 en de bijdrage van de Europese Commissie voor de bijeenkomst van de leiders in Göteborg op 17 november 2017 (De Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur), doc. 14436/17.

⁽⁵⁾ Conclusies van de Raad van 21 mei 2014 over cultureel erfgoed als strategische hulpbron voor een duurzaam Europa (PB C 183 van 14.6.2014, blz. 36).

⁽⁶⁾ Europese Commissie — Mapping of Cultural Heritage actions in European Union policies, programmes and activities; beschikbaar op: http://ec.europa.eu/culture/library/reports/2014-heritage-mapping_en.pdf

9. Zonder vooruit te lopen op de onderhandelingen over het volgende meerjarig financieel kader, mogelijkheden te onderzoeken om, waar mogelijk, in relevante EU-programma's uitdrukkelijker de nadruk te leggen op het behoud en het aanprijzen van het Europese gemeenschappelijk cultureel erfgoed. Dit kan door bij het voorbereiden en uitvoeren van programma's een rol te geven aan het cultureel erfgoed, maar ook door cultureel erfgoed als een strategische doelstelling in de prioriteiten op te nemen.
10. Innovatie, duurzaamheid en sociale inclusie via specifieke, op cultureel erfgoed gerichte projecten met een Europese dimensie en sociale meerwaarde te bevorderen en daarbij ook rekening te houden met gendergelijkheid.
11. De samenwerking tussen Europese onderzoekers, professionals en onderwijs- en opleidingsinstellingen te stimuleren om kwalitatief hoogstaande vaardigheden, opleiding en kennisoverdracht in de traditionele en de nieuwe erfgoedberoepen te bevorderen.
12. Het beginsel van participatief beheer van het cultureel erfgoed verder te versterken door de huidige praktijken op het gebied van cultuurbeheer te analyseren, waar nodig acties vast te stellen om het cultureel bestuur opener, participatiever, doeltreffender en coherenter te maken en beste praktijken uit te wisselen.
13. De uitwisseling van goede nationale en internationale werkwijzen te vergemakkelijken en onder de aandacht te brengen door de mobiliteit van professionals in de culturele sector in Europa te stimuleren ⁽¹⁾.
14. De dialoog met de maatschappelijke organisaties, met de Europese burgers en in het bijzonder met de Europese jeugd te verdiepen en te verbreden met als doel een beter begrip te bewerkstelligen van de bijdrage van Europa's cultureel erfgoed aan de versterking van de gemeenschappelijke Europese identiteit in al haar diversiteit aan culturen, talen en overgeërfd verleden.
15. Steun te blijven verlenen aan het cultureel erfgoed als een belangrijk element in de strategische EU-aanpak van internationale culturele betrekkingen en in de stimulering van de interculturele dialoog.
16. Met internationale organisaties gezamenlijke en gecoördineerde transnationale acties uit te voeren ⁽²⁾ om het cultureel erfgoed op duurzame wijze en in overeenstemming met de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling ⁽³⁾ te beschermen en te behouden.
17. Het draagvlak voor de digitalisering van cultureel erfgoed als instrument om toegang te bieden tot cultuur en kennis te bevorderen, en daarmee innovatie, creativiteit en participatief beheer van cultureel erfgoed te stimuleren.
18. De resultaten, verslagen en evaluaties van door de EU gefinancierde initiatieven en projecten inzake cultureel erfgoed op meer systematische en gemakkelijker opvraagbare wijze online beschikbaar te stellen.
19. Het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed 2018 aan te grijpen om een gezamenlijke en alomvattende strategische visie op cultureel erfgoed te formuleren, en de nalatenschap ervan aan de hand van concrete acties te waarborgen. Waar mogelijk kan worden gestreefd naar synergie met de strategie voor de 21e eeuw voor het Europees cultureel erfgoed van de Raad van Europa.
20. De ontwikkeling van empirisch onderbouwd beleid te steunen door samen met Eurostat en nationale bureaus voor de statistiek te blijven werken aan het vergaren van betrouwbare gegevens over de sociale en economische bijdrage van cultureel erfgoed, en bij te dragen aan soortgelijke inspanningen op internationaal niveau door organisaties als Unesco en de Raad van Europa ⁽⁴⁾.

VERZOEKT DE LIDSTATEN, ONDER NALEVING VAN HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL:

21. De rol te onderkennen die cultureel erfgoed heeft in de relevante nationale sectorale programma's die worden medegefinancierd door de EU, met het oog op het behoud van de waarde en het belang van cultureel erfgoed voor de lokale bevolking en toekomstige generaties, en ten volle het potentieel te ontwikkelen van erfgoed als een bron voor economische ontwikkeling, sociale cohesie en culturele identiteit.
22. Hun samenwerking voort te zetten door na te denken over prioriteiten en activiteiten in het nieuwe werkplan voor cultuur na 2019 met betrekking tot de integratie van cultureel erfgoed in andere EU-beleidsgebieden.

⁽¹⁾ EUCO 19/1/17 VER 1.

⁽²⁾ [http://undocs.org/S/RES/2347\(2017\)](http://undocs.org/S/RES/2347(2017))

⁽³⁾ In overeenstemming met de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling; beschikbaar op: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>

⁽⁴⁾ Bijvoorbeeld het compendium voor cultuurbeleid en culturele ontwikkelingen.

VERZOEKT DE COMMISSIE:

23. Bij het plannen, uitvoeren en evalueren van EU-beleid rekening te blijven houden met de rechtstreekse en onrechtstreekse invloed ervan op de verbetering, instandhouding en bescherming van Europa's cultureel erfgoed, en met name met de behoefte aan kwaliteitsrichtsnoeren om ervoor te zorgen dat EU-investeringen de waarden van cultureel erfgoed niet aantasten of verzwakken.
 24. De lopende dialoog en samenwerking met bestaande netwerken op het gebied van cultureel erfgoed die waardevolle ervaringen hebben opgeleverd en hun capaciteiten op dit gebied hebben aangetoond, voort te zetten ⁽¹⁾.
 25. De samenwerking met Unesco en de Raad van Europa over vraagstukken van gemeenschappelijk belang in het beleid en de praktijken op het gebied van cultureel erfgoed verder te ontwikkelen, ook op het gebied van de bestrijding van de illegale handel in cultuurgoederen, met name in conflictgebieden.
 26. Te streven naar afstemming op de Verdragen van de Unesco en de Raad van Europa, waarin internationale beginselen zijn vastgelegd voor de bescherming, de instandhouding en het beheer van cultureel erfgoed, zoals het Kaderverdrag van de Raad van Europa over de waarde van cultureel erfgoed voor de samenleving (Faro 2005).
-

⁽¹⁾ Zoals het European Heritage Heads Forum, het European Heritage Legal Forum en de reflectiegroep „EU en cultureel erfgoed”.